

Blandad kompott av traktorer och maskiner hos bröderna Josefsson. Alla är redo för ett riktigt hårt arbete i skogen.

Ilonvagnens fina klättrande förmåga både framåt och bakåt åstadkoms tack vare fyra ledpunkter på varje boggipar.

Ilonvagnen lanserades under mitten av 60-talet och tillverkades av Malmsvets i Gällivare. Nu mer heter det AB Malmfältens Svets & Smide.

PÅ GÅRDSPLANEN HOS JOSEFSSON

Vad kan egentligen dölja sig för traktorer på en vanlig gård?

Hos bröderna Josefsson utanför Frändefors finns en god blandning av gammalt och nytt. Det mesta används också i verksamheten.

AV BO NORVINGE (TEXT & FOTO)

Det är ju inte nödvändigt att man på varje besök måste blandas av en rad renoverade eller ovanliga veterantuktorer. På många håll används klenoderna fortfarande i verksamheten där de får gå hårt. Det gäller i hög grad hos bröderna Ingvar och Åke Josefsson i Rölunda utanför Frändefors i Dalsland. De är heller inte rädda för att i den egna lilla gårdsverkstaden modifiera och anpassa med egna lösningar för att maskinerna ännu bättre ska fungera i skogsskötseln.

Bröderna vill gärna börja med att visa sin speciella skogsvagn från slutet av 60-talet. Det är en Ilonvagn tillverkad av Malmsvets

i Gällivare. Det som kännetecknar Ilonvagnarna var de patenterade hjulställen som hade överlägsna klättereigenschaften. Boggiparen är upphängda med fyra ledpunkter jämfört med vanlig pendelboggikonstruktion med en ledpunkt.

När ett hjul går emot ett hinder lyfts det med pendellänkarnas konstruktion upp samtidigt som det bakre hjulet trycks ner och hjälper till att lyfta vagnen över hindret. En annan fördel med de vagnarna var att man kunde byta ut hjulboggin mot medar för vinterbruk.

– De fick en utmärkelse för kärnan men den sålde nog inte så bra, säger Ingvar efter

att han demonstrerat framkomligheten.

Ilonvagnen med sin förhållandevis avancerad konstruktion var dyr att bygga och inte minst blev det tung.

Tungstyrd lösning

Framför vagnen använder bröderna sin halvbandare, en Nuffield 10/60 årsmodell 1967. Den köpte de 1975. En Cranab Vindelbjörn SK600 sitter monterad över taket.

– Den lyfter 750 kg på full sticka, säger Ingvar och berättar att kranfästet höjts upp 15 cm för att ge bättre sikt från hytten. Men helt okritiskt ser inte bröderna på halvbandslösningen.

– Med band är den tyngstyrd. Den vill gärna gå rakt fram, säger Ingvar.

– En halvbandare var ett bra sätt att svälta sig redan på 70-talet, tillägger Åke när Ingvar redan försvunnit i väg för att hämta sin betydligt modernare miniskotare då han blev nyfiken på om den klarar att klättra över samma sten som Ilonvagnen tog sig över. Det visar sig snart att deras Alstor 821 utan bekymmer klättrar över stenbumlingen, men så är det också drift på alla åtta hjulen.

Mycket kretsar kring skogsbruk för bröderna som förfogar över 45 hektar skog. Tidigare var här också köttjursproduktion på gården som bröderna tog över från föräld-

rarna. Bröderna har även ett fint minne från jordbrukstiden i maskinhallen. Det är en väl patinerad Munktells BM2 från 1939. Den var faktiskt ute och rörde på sig veckan innan men ställdes in och pallades upp.

Historien är att den gick de 15 första åren på Dingle lantmannaskola. När brödernas pappa, Lars Josefssons köpte den 1950 satt det järnhjul på den, men ersattes direkt med gummihjul. Dessa sitter faktiskt fortfarande på den. Det gör också registreringskylten med numret P1.

– Det var vi och häradsövdingen, men han hade ingen traktor, säger Ingvar.

– Den skulle ha fått P3 men pappa var snabb att betala in så det blev P1. ▶

När registreringsplikten för traktorer infördes 1952 fick Lars Josefssons Munktells registreringsnumret P1. Det delades med häradshövdingen.

Munktells BM2 var efterträdare till Typ 25 och brödernas orörda exemplar är från 1939. Den köpte pappa Lars till gården 1950.

BAKOM RATTEN

Namn: Ingvar Josefsson
Årsmodell: 1941
Yrke: Lantbrukare

BAKOM RATTEN

Namn: Åke Josefsson
Årsmodell: 1944
Yrke: Lantbrukare

Motorn i Munktells BM2 är som bekant av tändkuletyp som kräver engagemang att starta. Men den var i gång och tuffade för bara några dagar sedan.

Deras smidiga Massey Ferguson 135 från 1967 används också flitigt i skogen. Ett frontskydd har de tillverkat själva och monterat framtill.

MF 135:an är en Allmatic med snabbväxel som ger 12 växlar framåt. Multipower-reglaget sitter framför växelspakarna.

Bröderna Ingvar och Åke Josefsson har bott på gården i Rölanda utanför Frändefors under hela sitt liv.

► Munktelltraktorn fick stå tillbaka under mitten av 60-talet då en Massey Ferguson 1963 köpts till gården.

- Vi skulle få 1.000 kronor i inbyte för Munktellen. Då tyckte vi att han lika gärna kunde få stå kvar hemma, berättar Ingvar.

Traktorn som tog vid efter Munktellen finns dock inte kvar. Det var en Massey Ferguson 35.

Dess efterföljare, en Massey Ferguson 135 från 1967 har däremot behållits. Den används

fortfarande en hel del i skogen tack vare sin robusthet och smidighet. Den lär också bli kvar ett tag.

- Det är nog den jag sist vill bli av med, säger Åke.

Större traktor

I mitten av 70-talet ansåg bröderna att den hade behov av en större traktor. Samtidigt introducerade Massey Ferguson sin nya 500-serie som ersättare till 100-serien. En

Massey Ferguson 590 tittades närmare på men priset var inte rätt. Däremot erbjöd säljaren en 188 till förmånligare pris. Det blev affär hösten 1976.

Sedan dess har det blivit ett och annat traktorköp. Idag har bröderna, utöver klenoderna, även Massey Ferguson-traktorer från 1990 och 2007.

Nyare och äldre fungerar alltså bra sida vid sida. Och behövs det modifieras eller konverteras så gör bröderna Josefsson detta själva. □

Hösten 1976 köpte bröderna sin Massey Ferguson 188. Jämfört med 185:an var den längre och tyngre, och hade större hjul och större hytt.

I skogen används inte sällan deras halvbandare, en Nuffield 10/60 årsmodell 1967 med Cranab Vindelbjörn SK600 och Ilonvagnen.

Alstor 825 är en smidigt och effektiv miniskotare och gallringsmaskin. Allhjulsdriften klarar riktigt stora hindret bevisar Ingvar.

MF 188 är 16 cm längre än motsvarande MF 185. Man kan se en distans strax bakom främre lastarfästet. Det andra ska vara mellan växellådan och hydraulhuset.

TRAKTORFAKTA

Munktells BM 2

Tillverkades: 1938-1944.
Årsmodell: 1939.
Motor: 2-cylindrig, vätskekyld 2-taktare, tändkulemotor.
Bränsle: Råolja/diesel
Cylindervolym: 5,3 l.
Borr x slag: 150 x 150 mm.
Effekt: 32 hk vid 900 varv.
Transmission: 4 fram, 1 back.
Tankrymd: 75 l.
Mått: Längd 2.870 mm, bredd 1.610 mm.
Vikt: 2.100 kg.
Nypris: 7.200 kr (1945).

Nuffield 10/60

Tillverkades: 1965-1967.
Årsmodell: 1967.
Motor: 4-cylindrig, vätskekyld 4-taktare, direktinsprutning.
Bränsle: Diesel.
Cylindervolym: 3,8 l.
Borr x slag: 100 x 120 mm.
Effekt: 57,5 hk vid 2.000 varv.
Vridmoment: 225 Nm vid 1.300 varv.
Transmission: 10 fram, 2 back.
Tankrymd: 63,6 l.
Mått: Längd 3.100 mm, bredd 1.650-2.030 mm.
Vikt: 2.670 kg.
Nypris: 19.450 kr (1966).

Massey Ferguson 135 Allmatic

Tillverkades: 1965-1979. (1964-1975 USA)
Årsmodell: 1967.
Motor: 3-cylindrig, vätskekyld 4-taktare, direktinsprutning.
Bränsle: Diesel
Cylindervolym: 2,5 l.
Borr x slag: 91,4 x 127 mm.
Effekt: 44 hk DIN vid 2.250 varv.
Vridmoment: 162 Nm vid 1.300 varv.
Transmission: 12 fram, 4 back.
Tankrymd: 47,7 l.
Mått: Längd 3.200 mm, bredd 1.650 mm.
Vikt: 1.980 kg.
Nypris: 28.900 kr (1972).

Massey Ferguson 188

Tillverkades: 1972-1978.
Årsmodell: 1976.
Motor: 4-cylindrig, vätskekyld 4-taktare, direktinsprutning.
Bränsle: Diesel
Cylindervolym: 4,1 l.
Borr x slag: 101 x 127 mm.
Effekt: 71 hk DIN vid 1.200 varv.
Vridmoment: 289 Nm vid 1.280 varv.
Transmission: 12 fram, 4 back.
Tankrymd: 86 l.
Mått: Längd 3.750 mm, bredd 2.310 mm.
Vikt: 3.400 kg.
Nypris: 66.000 kr (1976).